

Seminarul de filosofie din Valea Lăpușului

Ediția a XVIII-a

19-28 iulie 2013

Comunicări și conferințe

GABRIELA TRUȚAN studentă, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, specializarea filosofie, anul 2

Importanța științei pentru filosofie și a filosofiei pentru știință

În cadrul acestei comunicări îmi propun să arăt că știința, dincolo de rigurozitatea de care dă dovadă, ar trebui să prezinte interes pentru filosofie. Încercând să explic modul cum funcționează lumea înconjurătoare știința nu iese din în sfera filosofiei, deoarece ea se încumetă să ofere răspunsuri la întrebări care au persistat de mult timp în mințile filosofilor: Cum arată Cosmosul?, Care este soarta lumii?, Ce este viața? etc. Datoria filosofiei este astfel de a se folosi de știință ca de un instrument important și, chiar dacă îi întrezărește limitele, trebuie să încerce să îl valorifice pentru propriile beneficii. De asemenea, deși mulți oameni de știință contemporani neglijează sau consideră filosofia ca fiind moartă, îmi propun să arăt că ea nu dispăre din sfera problemelor științifice.

VLAD ILE student, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, specializarea filosofie, anul 2

Schematismul ontologic al *Tractatus-ului Logico-Philosophicus*. Obiectul și stările de lucru

Încă din primele pagini ale *Tractatus-ului*, anume intervalul dintre pragrafele 1 și 2.063, se poate observa cum limbajul wittgensteinian adoptă o terminologie specializată bazată pe cuvinte precum lume, stări de lucru, obiecte, proprietăți și relații. Acest fapt denotă o abordare de factură ontologică care încercă să ofere o schemă a realității, cu scopul de a face posibilă intenția generală a lucrării și anume critica limbajului. Deoarece avem de-a face cu o clasificare a tipurilor de entități ontologice și cu un parcurș explicativ al modului în care acestea interacționează între ele, pentru a face posibilă o analiză a limbajului, putem spune că ontologia se impune ca element fundamental și necesar al înțelegerii lucrării studiate. Sub conceptul de schematism ontologic va cădea astfel modul de dispunere a entităților ontologice în funcție de proprietățile și relațiile pe care le prezintă. Ele configurează un schelet al căror elemente sunt dispuse ierarhic, conform anumitor perechi de modalități ale existenței precum simplitate/complexitate, necesitate/contingenta, posibilitate/actualitate, care le sunt atribuite și care le determina funcționalitatea.

Obiectivul acestei prezentări va fi astfel analiza elementelor ontologice și a modului în care ele conlucrează, conform diferitelor proprietăți pe care le posedă, în trăsura unor limite conceptuale care marchează ceea ce am numit schematismul ontologic.

ANDREI STANCU student, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, specializarea filosofie, anul 2

Recepția teoriei evoluționiste în filosofia analitică și filosofia științei

Am încercat să cuprind o părere generală a reprezentanților curentelor filosofice respective despre darwinism, de la Frege și Russell până la Plantinga, care susțineau că evoluționismul nu este relevant pentru filosofie. Cel mai mult am insistat însă pe critica lui Wittgenstein, pentru că, deși s-a dovedit a fi sceptic față de evoluționism și de naturalism, am găsit un articol care propune o interpretare a unor anumite pasaje din cea de-a doua perioadă a filosofiei sale ce ar putea constitui propria sa teorie naturalistă „non-darwinista”. Deși în titlul eseului nu apare termenul „fenomenologie”, voi încerca să prezint și ideile lui Husserl privitoare la evoluționism, căci, deși în secolul XX unul din „conflictele” intelectuale cele mai mari a fost între filosofia continentală și cea analitică, critica sa este destul de asemănătoare cu cea înaintată de Frege, Russell sau Wittgenstein.

ADRIAN ANDREICA student, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, specializarea filosofie, anul 1

<titlu rezervat>

IULIA MOISEI masterandă, Universitatea București, Master Istoria și Circulația Ideilor Filosofice, anul 1

Tripartiția sufletului în concepție platoniciană: *Thymos* în diversitate

Această lucrare constituie rezultatele unui demers de cercetare a manierei în care concepția clasică a divizării sufletului în concepție platoniciană ca având două părți fundamentale, rațională și irațională, se reîntregește formând o unitate împreună cu o treia parte, numită *thymos*. Miza acestei cercetări constă în constituirea unei viziuni autentice de investigare a tripartiției sufletului la Platon cu centrul de greutate asupra dialogului *Republica*, iar secundar asupra dialogului *Phaidros*. Obiectivul principal al demersului constă în crearea unei perspective quasi integrale a tabloului de sensuri pe care îl înfățișează termenul *thymos* împreună cu rolul pe care îl are acesta în cheia lecturilor lui R. M. Hare, J. Moss ori F. Fukuyama precum și a lui T. Penner și L. D. Cooper, desemnând multiplele sensuri pe care *thymos*-ul le înfățișează. La capătul acestei cercetări, imperativul existenței celei de-a treia parte a sufletului, *thymos*, își va arăta importanța ca termen central în constituirea sufletului precum și multiplele sale sensuri.

IOVAN DREHE

doctor, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul de filosofie premodernă și românească

Practici argumentative antisociale

Deși punctul de pornire al conferinței poate fi găsit în Grecia clasică, tema ei este cât se poate de actuală. Se va începe cu descrierea eristicii ca opțiune reprobabilă în practica dialogului, blamabilă din punct de vedere moral, social sau politic. Apoi, folosind eristica ca model de referință pentru alte practici asemănătoare, se va încerca indicarea existenței unor asemenea activități în câteva din contextele dialogice actuale.

MIHAI MAGA

lector doctor, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul de filosofie premodernă și românească

Reinterpretarea tradiției. De la erori de lectură până la interpretări greșite

Se întâmplă des în filosofie ca textul unui autor să fie citat alterat de cei care îl succed. Alterarea poate proveni din erori de lectură sau de transmitere, dar poate fi și intenționată, mai ales când argumentul autorității este acceptat, dar autoritatea nu face afirmațiile necesare argumentului. Schimbarea de context explică schimbarea sensului textelor vechi citite în altă epocă. Distanța în timp explică alterări materiale sau formale. Dar putem spune că filosoful citat este același? Vom explora această întrebare cu ajutorul câtorva exemple din evul mediu.

ALEXANDER BAUMGARTEN conferențiar doctor, Universitatea „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca, Departamentul de filosofie premodernă și românească

O reinterpretare a mitului lui Orfeu și al Euridicei în *Consolarea filosofiei*, III, metrul 12

GELU SABĂU lector doctor, Universitatea Hyperion, București, filosofie

<titlu rezervat>

RAMONA ARDELEAN doctorandă, Universitatea București, Facultatea de filosofie, anul 3

Problema fragmentării conștiinței umane - o abordare critică din perspectiva fizicianului David Bohm și a misticului indian Jiddu Krishnamurti.

Scurta prezentare a fizicianului D. Bohm și a misticului J. Krishnamurti • La ce se referă fragmentarea conștiinței? La fragmentarea minții profund condiționată de rasă, națiune, ideologie, familie, societate, religie, tradiție, cultură, mediu, experiențe personale etc., toate acestea producând divizare/fragmentare și conflict • Rădăcina fragmentării este EUL, sursa tuturor conflictelor vieții • Iluzia Eului / a conștiinței separate, individuale • Analogia cu principiul nonseparabilității din mecanica cuantică

Ateliere

Atelier astronomic

coord. Gabriela Truțan

Scrierea medievală

coord. Mihai Maga

Notă: alte conferințe și ateliere vor fi anunțate pe parcurs